EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 3.6.2020.
COM(2020) 421 final

BUDŽETA GROZĪJUMA Nr. 5 PROJEKTS
2020. GADA VISPĀRĒJAIS BUDŽETS

Atbalsta turpināšana bēgļiem un uzņēmējkopienām, reaģējot uz Sīrijas krīzi Jordānijā, Libānā un Turcijā

Ņemot vērā:

– Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 314. pantu saistībā ar Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 106.a pantu,

– Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (…)[1], un jo īpaši tās 44. pantu,

– Eiropas Savienības 2020. finanšu gada vispārējo budžetu, kas pieņemts 2019. gada 27. novembrī[2],

– budžeta grozījumu Nr. 1/2020[3], kas pieņemts 2020. gada 17. aprīlī,

– budžeta grozījumu Nr. 2/2020[4], kas pieņemts 2020. gada 17. aprīlī,

– budžeta grozījuma Nr. 3/2020 projektu[5], kas pieņemts 2020. gada 15. aprīlī,

– budžeta grozījuma Nr. 4/2020 projektu[6], kas pieņemts 2020. gada 30. aprīlī,

Eiropas Komisija ar šo iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei 2020. gada budžeta grozījuma Nr. 5/2020 projektu.

IZMAIŅAS IEŅĒMUMU UN IZDEVUMU KOPSAVILKUMĀ PA IEDAĻĀM

Izmaiņas vispārējā ieņēmumu pārskatā un III iedaļā ir pieejamas EUR-Lex tīmekļa vietnē (https://eur-lex.europa.eu/budget/www/index-lv.htm).

1 OV L 193, 30.7.2018.
2 OV L 57, 27.2.2020.
3 OV L 126, 21.4.2020.
4 OV L 126, 21.4.2020.
5 COM(2020) 180, 15.4.2020.
6 COM(2020) 190, 30.4.2020.

Satura rādītājs

1. **IEVADS** 3
2. **IZTURĒTSPĒJAS ATBALSTS BĒGĻIEM UN UZŅĒMĒJKOPIENĀM JORDĀNIJĀ UN LIBĀNĀ** 3
3. **STEIDZAMA HUMĀNĀ PALĪDZĪBA BĒGĻIEM TURCIJĀ** 3
4. **FINANSĒŠANA** 4
5. **KOPSAVILKUMA TABULA PA DFS IZDEVUMU KATEGORIJĀM** 6

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. IEVADS

2020. gada budžeta grozījuma Nr. 5 projekta (BGP) mērķis ir turpināt sniegt atbalstu bēgļiem un uzņēmējkopienām, reaģējot uz krīzi Sīrijā. DFS 4. izdevumu kategorijā "Globālā Eiropa" 100 miljoni EUR saistību un maksājumu apropriācijās tiks piešķirti kā izturētspējas atbalsts bēgļiem un uzņēmējkopienām Jordānijā un Libānā, savukārt 485 miljoni EUR saistību apropriācijās un 68 miljoni EUR maksājumu apropriācijās tiks piešķirti, lai nodrošinātu, ka tiek turpināta steidzamā humānā palīdzība bēgļiem Turcijā.

2. IZTURĒTSPĒJAS ATBALSTS BĒGĻIEM UN UZŅĒMĒJKOPIENĀM JORDĀNIJĀ UN LIBĀNĀ

2020. gadā ir sācies Sīrijas konflikta 10. gads. Tā kā nav paredzama tūlītēja krīzes beigšanās, tā turpina apdraudēt stabilitāti visā reģionā, jo īpaši tā kaimiņvalstīs Jordānijā un Libānā, kuras uzņem pasaulē vislielāko skaitu bēgļu uz vienu iedzīvotāju. Abas valstis ir izrādījušas ārkārtēju solidaritāti ar Sīrijas konflikta bēgļiem. Šīs valstis jau cīnās ar sarežģītām iekšzemes situācijām, un, ņemot vērā krīzes ilgstošo raksturu, tām joprojām ir vajadzīga palīdzība. Libānai un Jordānijai 2020. gadā jau ir pilnībā piešķirti 214 miljoni EUR izturētspējas atbalstam, reaģējot uz krīzi Sīrijā. Kamēr nav nodrošināti apstākļi drošai bēgļu atgriešanai, ES palīdzība joprojām ir būtiska un palīdz saglabāt stabilitāti sarežģītā vidē uz vietas. Turklāt Covid-19 ietekme ir pievienojusi sarežģītu jaunu dimensiju jau tā sarežģītajai situācijai valstīs, kas uzņem lielu skaitu bēgļu. Libānā ir akūta ekonomikas un finanšu krīze, valdībai neizpildot euroobligāciju atmaksas saistības un paziņojot, ka tā pārstrukturēs visas savas ārvalstu un iekšzemes valūtā denominētās obligācijas. Pašreizējais parāda līmenis ir aptuveni 170 % no IKP, un jaunākie dati liecina, ka 2019. gadā ekonomika saruka par 6,9 %. Jordānijā Covid-19 krīze, iespējams, valsti no vājas izaugsmes novedīs dziļā recesijā, kas kavē iekšzemes un ārējo pieprasījumu, jo īpaši tūrisma nozarē, kas veido aptuveni 11 % no IKP. Krīze arī radīs spiedienu uz publiskajiem izdevumiem, vēl vairāk pasliktinot Jordānijas fiskālo stāvokli.

Tāpēc ir steidzami nepieciešami 100 miljoni EUR jaunās saistību un maksājumu apropriācijās, lai finansētu projektus tādās jomās kā izglītības pieejamība, iztikas līdzekļu nodrošināšana un veselības aprūpes, sanitārijas, ūdensapgādes un atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu un sociālās aizsardzības nodrošināšana uzņēmējkopienām un bēgļiem (Sīrijas bēgļiem un palestīniešu bēgļiem no Sīrijas) Jordānijā un Libānā.

EUR

Budžeta pozīcija	Nosaukums	Saistību apropriācijas	Maksājumu apropriācijas
III iedaļa – Komisija			
22 04 01 03	Vidusjūras reģiona valstis – Uzticēšanās veidošanas pasākumi, drošība un konfliktu novēršana un risināšana	100 000 000	100 000 000
Kopā		**100 000 000**	**100 000 000**

3. STEIDZAMA HUMĀNĀ PALĪDZĪBA BĒGĻIEM TURCIJĀ

Saskaņā ar ES un Turcijas paziņojumu Komisija un dalībvalstis bēgļiem Turcijā 2016.–2019. gadā divās daļās piešķīra ES palīdzību 6 miljardu EUR apmērā, ko sniedza, izmantojot Bēgļu atbalsta mehānismu Turcijā. Šā finansējuma darbības līdzekļu summa ir pilnībā piešķirta, un 2020. gadā tiks pabeigta līgumu slēgšana. Maksājumi 2020. gada aprīļa beigās sasniedza 3,2 miljardus EUR.

Otrā daļa 3 miljardu EUR apmērā ir plānota, lai nodrošinātu mehānisma ilgtspēju un to, ka Turcijas iestādes pakāpeniski pārvaldīti pārņem mehānisma finansētās iniciatīvas. Tomēr Turcijas iestādes vēl nespēj sniegt naudas palīdzību visneaizsargātākajiem no aptuveni 4 miljoniem bēgļu Turcijā vidējā termiņā un ilgtermiņā. ES un Turcijas Asociācijas padomes 2019. gada marta sanāksmē Turcija lūdza ES atbalstu papildus bēgļu atbalsta mehānismam. Vairākas dalībvalstis pēdējo mēnešu laikā arī lūdza turpināt atbalstu bēgļiem Turcijā.

Šajā sakarā ir steidzami jāpiešķir 485 miljoni EUR, lai finansētu divu galveno ES humānās palīdzības darbību turpināšanu – Ārkārtas sociālās drošības tīklu (*ESSN*) un ar nosacījumiem pamatotus naudas pārvedumus izglītībai (*CCTE*).

- *ESSN* nodrošina ikmēneša naudas pārvedumus aptuveni 1,7 miljoniem bēgļu, un paredzams, ka līdzekļi beigsies vēlākais 2021. gada martā. Lai to pagarinātu līdz 2021. gada beigām, ir vajadzīgi 400 miljoni EUR. Daudzi sarežģīti jautājumi, piemēram, atlases kritēriju pārskatīšana un stratēģiskās pārejas uz attīstības plānošanu īstenošana, prasa savlaicīgu apspriešanos un koordināciju ar Turcijas iestādēm un īstenošanas partneriem. Šā iemesla dēļ un lai laikus sagatavotu līgumu slēgšanu, saistības būtu jāuzņemas līdz 2020. gada vasarai.
- *CCTE* nodrošina naudu bēgļu ģimenēm, kuru bērni apmeklē skolu, nevis strādā. Pašreizējais līgums beidzas 2020. gada oktobrī. Lai programma varētu darboties vēl vienu gadu līdz 2021. gada decembra beigām, ir steidzami vajadzīgi 85 miljoni EUR.

Atbalsta personāls šiem diviem humānās palīdzības projektiem iepriekš tika finansēts no dalībvalstu divpusējām iemaksām Bēgļu atbalsta mehānismam Turcijā. Tā kā tagad ir ierosināts līgumu turpināšanu pilnībā finansēt no ES budžeta, būs jāturpina no ES budžeta finansēt tos līgumdarbiniekus, kuri ir tieši iesaistīti īstenošanā. Tiek lēsts, ka pilnīgai īstenošanai un finansiālai pēcpārbaudei no 2021. gada vēl 3 gadus būs vajadzīgi 15 *FTE* (pilnslodzes ekvivalenti) līgumdarbinieki. Budžets šiem darbiniekiem un viņu skaits tiks nodalīti programmas administratīvā atbalsta izdevumu ietvaros.

EUR

Budžeta pozīcija	**Nosaukums**	**Saistību apropriācijas**	**Maksājumu apropriācijas**
III iedaļa – Komisija			
23 02 01	Neatliekamas, efektīvas un vajadzībām pielāgotas humānās palīdzības un pārtikas palīdzības sniegšana	485 000 000	68 000 000
Kopā		**485 000 000**	**68 000 000**

Turklāt 2020. gada vasarā beigsies humānās palīdzības projekti aizsardzības, veselības un izglītības jomā ārkārtas situācijās. Lai šos pasākumus turpinātu vēl vienu gadu, no pašreizējā 2020. gada budžeta humānajai palīdzībai tiks piešķirti 50 miljoni EUR.

Lai 2020. gadā segtu priekšfinansējumu *CCTE* ietvaros, tiek pieprasītas maksājumu apropriācijas 68 miljonu EUR apmērā.

4. FINANSĒŠANA

Visas pārvietošanas iespējas 4. izdevumu kategorijā "Globālā Eiropa" ir izsmeltas. Šajā izdevumu kategorijā nepiešķirtā rezerve 103,4 miljonu EUR apmērā ļauj finansēt 100 miljonus EUR saistību apropriācijās, lai atbalstītu uzņēmējkopienu izturētspēju Jordānijā un Libānā. Atlikusī šīs rezerves daļa (3,4 miljoni EUR) tomēr nav pietiekama, lai segtu steidzamo humāno palīdzību bēgļiem Turcijā.

Tāpēc Komisija ierosina atlikumam (481,6 miljoni EUR) izmantot neparedzēto izdevumu rezervi, kas ir galējais īpašais instruments, attiecīgi kompensējot to no 2020. gadā pieejamajām rezervēm 5. izdevumu kategorijā "Administrācija" (16,2 miljoni EUR) un 2. izdevumu kategorijā "Ilgtspējīga izaugsme: dabas resursi" (465,3 miljoni EUR)[7].

[7] COM(2020) 422, 3.6.2020.

5. KOPSAVILKUMA TABULA PA DFS IZDEVUMU KATEGORIJĀM

EUR

Izdevumu kategorija	2020. gada budžets (t. sk. BG Nr. 1–3 un BGP Nr. 3–4/2020)		Budžeta grozījuma Nr. 5/2020 projekts		2020. gada budžets (t. sk. BG Nr. 1–2 un BGP Nr. 3–5/2020)	
	SA	MA	SA	MA	SA	MA
1. Gudra un iekļaujoša izaugsme	**83 930 597 837**	**72 353 828 442**			**83 930 597 837**	**72 353 828 442**
Maksimālais apjoms	*83 661 000 000*				*83 661 000 000*	
Rezerve						
1.a Konkurētspēja izaugsmei un nodarbinātībai	25 284 773 982	22 308 071 592			25 284 773 982	22 308 071 592
Tostarp saskaņā ar vispārējo rezervi saistībām	*93 773 982*				*93 773 982*	
Maksimālais apjoms	*25 191 000 000*				*25 191 000 000*	
Rezerve						
1.b Ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija	58 645 823 855	50 045 756 850			58 645 823 855	50 045 756 850
Tostarp saskaņā ar vispārējo rezervi saistībām	*175 823 855*				*175 823 855*	
Maksimālais apjoms	*58 470 000 000*				*58 470 000 000*	
Rezerve						
2. Ilgtspējīga izaugsme: dabas resursi	**59 907 021 051**	**57 904 492 439**			**59 907 021 051**	**57 904 492 439**
Maksimālais apjoms	*60 421 000 000*				*60 421 000 000*	
Tostarp kompensēts no neparedzēto izdevumu rezerves			*- 465 323 871*		*- 465 323 871*	
Rezerve	*513 978 949*				*48 655 078*	
Tostarp: Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF) — ar tirgu saistītie izdevumi un tiešie maksājumi	43 410 105 687	43 380 031 798			43 410 105 687	43 380 031 798
Pakārtotais maksimālais apjoms	*43 888 000 000*				*43 888 000 000*	
Noapaļošanas starpība, kas ir izslēgta no rezerves aprēķināšanas	*888 000*				*888 000*	
Tostarp kompensēts no neparedzēto izdevumu rezerves			*- 428 351 235*		*- 428 351 235*	
ELGF rezerve	*477 006 313*				*48 655 078*	
3. Drošība un pilsonība	**7 152 374 489**	**5 278 527 141**			**7 152 374 489**	**5 278 527 141**
Tostarp elastības instrumenta ietvaros	*1 094 414 188*				*1 094 414 188*	
Tostarp saskaņā ar vispārējo rezervi saistībām	*2 392 402 163*				*2 392 402 163*	
Tostarp saskaņā ar neparedzēto izdevumu rezervi	*714 558 138*				*714 558 138*	
Maksimālais apjoms	*2 951 000 000*				*2 951 000 000*	
Rezerve						
4. Globālā Eiropa	**10 406 572 239**	**8 944 061 191**	**585 000 000**	**168 000 000**	**10 991 572 239**	**9 112 061 191**
Tostarp saskaņā ar neparedzēto izdevumu rezervi			*481 572 239*		*481 572 239*	
Maksimālais apjoms	*10 510 000 000*				*10 510 000 000*	
Rezerve	*103 427 761*					
5. Administrācija	**10 271 193 494**	**10 274 196 704**			**10 271 193 494**	**10 274 196 704**
Maksimālais apjoms	*11 254 000 000*				*11 254 000 000*	
Tostarp kompensēts no neparedzēto izdevumu rezerves	*- 966 558 138*		*- 16 248 368*		*- 982 806 506*	
Rezerve	*16 248 368*					
Tostarp: iestāžu administratīvie izdevumi	7 955 303 132	7 958 306 342			7 955 303 132	7 958 306 342
Pakārtotais maksimālais apjoms	*9 071 000 000*				*9 071 000 000*	
Tostarp kompensēts no neparedzēto izdevumu rezerves	*- 966 558 138*		*- 16 248 368*		*- 982 806 506*	
Rezerve	*149 138 730*				*132 890 362*	
Kopā	**171 667 759 110**	**154 755 105 917**	**585 000 000**	**168 000 000**	**172 252 759 110**	**154 923 105 917**
Tostarp elastības instrumenta ietvaros	***1 094 414 188***	***1 017 029 444***			***1 094 414 188***	***1 017 029 444***
Tostarp saskaņā ar vispārējo rezervi saistībām	***2 662 000 000***				***2 662 000 000***	
Tostarp saskaņā ar neparedzēto izdevumu rezervi	***714 558 138***		***481 572 239***		***1 196 130 377***	
Maksimālais apjoms	***168 797 000 000***	***172 420 000 000***			***168 797 000 000***	***172 420 000 000***
Tostarp kompensēts no neparedzēto izdevumu rezerves	***- 966 558 138***		***- 481 572 239***		***-1 448 130 377***	
Rezerve	***633 655 078***	***18 681 923 527***			***48 655 078***	***18 513 923 527***
Citi speciālie instrumenti	**860 261 208**	**690 998 208**			**860 261 208**	**690 998 208**
Pavisam kopā	**172 528 020 318**	**155 446 104 125**	**585 000 000**	**168 000 000**	**173 113 020 318**	**155 614 104 125**